

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ**

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Розроблення екологічного туру територією Тернопільської області та його просування на ринку ЄС»

Студента 4 курсу, 18 групи,
освітнього ступеня «бакалавр»,
спеціальності 242 «Туризм»,
освітньої програми «Міжнародний
туризм»

підпис студента

Науковий керівник
к.держ.упр., доцент

підпис керівника

Гарант освітньої програми
к.держ.упр., доцент

підпис керівника.

Кобзарук
Олександр
Ігорович

Кравцов
Сергій
Станіславович

Кравцов
Сергій
Станіславович

КИЇВ 2023

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ресторанно-готельного та туристичного бізнесу

Кафедра туризму та рекреації

Освітній ступінь «бакалавр»

Спеціальність 242 «Туризм»

Освітня програма «Міжнародний туризм»

Затверджую

Зав. кафедри

Т.І. Ткаченко

« _____ » _____ 202 р.

Завдання

на випускню кваліфікаційну роботу студенту

Кобзаруку Олександру Ігоровичу

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи:

«Розроблення екологічного туру територією Тернопільської області та його просування на ринку ЄС»

Затверджена наказом ректора від «29» листопада 2022 р. № 3921

2. Термін здачі студентом закінченої роботи: 3 червня 2023 року

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи:

Мета роботи: дослідження теоретичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо формування продукту екологічного туризму територією Тернопільської області.

Об'єкт дослідження: процес розроблення та просування продукту екологічного туризму.

Предмет дослідження: теоретичні, методологічні та практичні аспекти розроблення та просування продукту екологічного туризму територією Тернопільської області.

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО - ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ
ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ

1.1. Теоретичний базис екологічного туризму

1.2. Діагностика ринку екологічного туризму

1.3. Ресурсний потенціал Тернопільської області для розвитку
екологічного туризму

РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРУ ТЕРИТОРІЄЮ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. Розроблення маршруту та програми туру

2.2. Заходи просування екологічного туру на ринку ЄС

2.3. Економічне обґрунтування туру

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Календарний план виконання випускної кваліфікаційної роботи:

№ з/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Вибір і затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	01.09.2022 – 01.11.2022	01.11.2022
2	Оформлення і затвердження завдання на роботу	01.11.2022 – 02.12.2022	02.12.2022
3	Написання та попередній захист 1 розділу випускної кваліфікаційної роботи у наукового керівника	03.12.2021- 10.02.2023	10.02.2023
4	Написання та попередній захист 2 розділу випускної кваліфікаційної роботи у наукового керівника	11.02.2023 – 21.04.2023	21.04.2023
5	Оформлення випускної кваліфікаційної роботи	22.04.2023 – 08.05.2023	08.05.2023
6	Представлення роботи на кафедрі та попередній захист у комісіях	09.05.2023- 22.05.2023	22.05.2023
7	Доопрацювання, оформлення, друкування, підготовка матеріалів до захисту	23.05.2023 – 01.06.2023	01.06.2023
8	Представлення готової зшитої випускної кваліфікаційної роботи на кафедрі	02.06.2023	02.06.2023
9	Захист випускної кваліфікаційної роботи в екзаменаційній комісії	Згідно з розкладом	Згідно з розкладом

6. Дата видачі завдання: 21 грудня 2021 р.

7.. Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ С.С. Кравцов

8. Гарант освітньої програми _____ С.С. Кравцов

9. Завдання прийняв до виконання студент _____ О.І. Кобзарук

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Студентка Кобзарук Олександр Ігорович виконав випускну кваліфікаційну роботу у визначений термін згідно із затвердженим календарним планом. За змістом, структурою та оформленням робота відповідає встановленим вимогам.

У випускній кваліфікаційній роботі розглянуто теоретико-прикладні засади формування туристичного продукту екологічного туризму, оцінено ресурсний потенціал регіону Тернопільської області для розвитку екологічного туризму.

На основі отриманих результатів розроблені маршрут та програма екологічного туру, аргументовано заходи та інструменти просування екологічного туру на ринку України та здійснене економічне обґрунтування реалізації туру.

Дослідження є самостійною авторською працею, завершеною згідно з поставленою метою та визначеними завданнями, і рекомендується до захисту в Екзаменаційній комісії.

Електронну версію випускної кваліфікаційної роботи отримано для передання до репозитарію Державного торговельно-економічного університету.

Науковий керівник
випускної кваліфікаційної роботи _____ С.С. Кравцов
(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист _____ С.С. Кравцов
(ПІБ, підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента

_____ (прізвище, ініціали)
може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ С.С. Кравцов
(підпис)

Завідувач кафедри _____ Т.І. Ткаченко
(підпис)

« _____ » _____ 20 _____ р.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО - ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ.....	10
1.1. Теоретичний базис екологічного туризму	10
1.2. Діагностика ринку екологічного туризму	15
1.3. Ресурсний потенціал Тернопільської області для розвитку екологічного туризму	20
РОЗДІЛ 2. ПРОЕКТ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРУ ТЕРИТОРІЄЮ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ	25
2.1. Розроблення маршруту та програми туру	25
2.2. Заходи просування екологічного туру на ринку ЄС	35
2.3. Економічне обґрунтування туру	41
ВИСНОВКИ	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52
ДОДАТКИ	56

ВСТУП

Актуальність теми. Тема екологічного туризму є дуже актуальною в наш час, коли зростає свідомість про вплив людини на довкілля та природні ресурси планети. Екологічний туризм прагне зберігати біорізноманіття, забезпечувати стале використання природних ресурсів та підвищувати екологічну свідомість туристів. За останні роки інтерес до екологічного туризму значно зріс, оскільки люди стали більш усвідомленими та звертають увагу на свій вплив на довкілля. Туристи віддають перевагу екотуризму, який дає змогу насолоджуватися красою природи, не завдаючи їй шкоди. Екологічний туризм також є важливим з економічної точки зору, оскільки може стати джерелом доходу для місцевих громад та сприяти розвитку туризму в цілому. Такий підхід також сприяє збереженню природних ресурсів та розвитку сталого туризму. Отже, тема екологічного туризму є дуже актуальною в наш час, оскільки вона сприяє збереженню природи та забезпечує стале використання ресурсів. Крім того, вона має важливе економічне значення та допомагає підвищити екологічну свідомість туристів. Правильно сформований і спроектований екотуризм стає одним із інструментів екологічного просвітлення туристів та місцевого населення.

Вивченням засад формування екологічного туризму займалися як і зарубіжні так і українські науковці. Концепції екологічного та сталого туризму знайшли відображення у працях іноземних науковців: Г. Себаллос-Ласкурейна, М. Ендікота, Монтанер Х., Е. Бу, М. Еплер та ін. Розробкою концепції екологічного туризму та теоретико – прикладними засадами його формування займалися такі українські вчені як: О.О. Бейдик, О. Ю. Дмитрук, В.І.Гетьман, О.О.Любіцева, К. Стащук, В. І. Луговий. Загалом та ін. Можна зазначити, що в літературі немає єдиного визначення «екотуризм», так як кожен науковий діяч вбачав своє трактування даної категорії.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо формування продукту

екологічного туризму територією Тернопільської області.

Відповідно до поставленої мети було сформовано наступні завдання:

- вивчити теоретичний базис та актуальність екологічного туризму;
- провести аналіз ринку екологічного туризму;
- проаналізувати ресурсний потенціал Тернопільської області для розвитку екологічного туризму;
- розробити екологічний тур територією Тернопільської області;
- запропонувати заходи просування туристичного продукту екологічного туризму на ринку ЄС;
- здійснити економічне обґрунтування туру.

Об'єктом дослідження випускної кваліфікаційної роботи є процес розроблення та просування продукту екологічного туризму.

Предметом дослідження є теоретичні, методологічні та практичні аспекти розроблення та просування продукту екологічного туризму територією Тернопільської області.

Під час написання роботи були використані такі **методи дослідження**: теоретичний аналіз джерел інформації, методи аналізу і синтезу, індукції та дедукції, порівняння та узагальнення, аналітичні, математичні та статистико – економічні методи.

Структура випускної кваліфікаційної роботи складається з сторінок, вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків, рисунків та таблиць.

Ключові слова: екологічний туризм, екологічний, туризм, світ, екотуризм, Тернопільська обл., природні ресурси, екологія, навколишнє середовище, довкілля, флора і фауна, розвиток, туристичний продукт.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ

1.1. Теоретичний базис екологічного туризму

Сьогодні туризм є однією з найбільш прибуткових галузей національної економіки, якій приділяється велика увага приділено подальшому розвитку туризму у світовій економіці. В даний час Всесвітня туристична організація визнає пригодницький туризм, морський і водний туризм та екотуризм найбільш перспективними напрямками туризму. Серед перелічених видів туризму одним із наймолодших і перспективних напрямків є екотуризм, який характеризується своїм розвитком і високим доходом. За даними Всесвітнього туризму ООН Організація екотуризму залишається однією із п'яти ключових стратегічних напрямів розвитку туристичного розвитку.[2].

В останні роки частка екотуризму в загальному обсязі світової індустрії туризму зростає перевищивши 10%, а темпи його зростання в 2-3 рази перевищують відповідні показники в цілому по туризму. Неповторна краса нашої країни, специфічний ландшафт, різноманітність рідкісної флори та фауни світового рівня археологічні знахідки, палеонтологічні останки, незвичайні геологічні розрізи, сотні пам'яток природи створили основу для розвитку цього виду туризму. У цьому відношенні в останні роки в Україні приділено реально багато уваги розвитку екотуризму. Екотуризм дає великий поштовх розвитку не тільки економіці, а й соціальна сфера є яскравим доказом вищесказаного. Поряд з результатами, досягнутими в нашій країні, необхідно виконати великий обсяг робіт, які мають бути реалізовані на практиці в майбутньому, проводити нові екологічні дослідження щодо розвитку туризму та раціонального та ефективного використання наявного потенціалу [1].

У зарубіжній практиці термін «екотуризм» вперше був офіційно

використаний у першій половині 80-х років двадцятого століття. Цей термін у загальному вигляді відображає ідею гармонії між екологією та рекреацією і є широко поширеним, але чіткого і загальноприйнятого визначення терміну «екотуризм» в науці немає. Необхідно пояснювати поняття «екотуризм», перш за все, враховуючи погляди зарубіжних і вітчизняних вчених та визначити загальні положення, що характеризують сутність цього поняття для регіональних та місцевих органів влади щодо впровадження раціонального використання та управління екологічним туризмом.[3]. Міжнародний союз охорони природи визначає «екотуризм» як «подорожі в незаймані території природи, які відповідають за довкілля. Мета – насолоджуватися природою та пам'ятками культури, вивчення природи з метою її охорони та не завдання значної шкоди навколишньому середовищу, забезпечення соціально-економічної участі місцевого населення та зацікавленості місцевого населення в цій діяльності. Міжнародна спільнота екотуристів розуміє екотуризм як відповідальну подорож до природних територій, що сприяє охороні природи та покращенню способу життя місцевого населення [5].

Експерт у галузі екологічного туризму Т. Велакс пояснює екотуризм як «туризм, який охоплює подорожі» до незайманих природних територій, головна мета яких — отримати розуміння природного та культурно-етнографічних особливостей місцевості без порушення цілісності екосистеми. Створюються сприятливі економічні умови для охорони природи та природних ресурсів місцевим населенням». Національна стратегія екотуризму Австралії визначає екотуризм як туризм, орієнтований на природу, який включає екологічні просвітницькі програми та здійснюється відповідно до принципів екологічного балансу. Крім коментарів міжнародних організацій, орієнтованих на природу, ця концепція широко поширена пояснюється в дослідженнях вітчизняних і зарубіжних учених. Зокрема, вчені С. Росс і Г. Воллар у своїй статті «Еволюція екотуризму» стверджують, що екотуризм може сприяти збереженню та розвитку природи

та створювати позитивний синергізм взаємодії між біорізноманіттям, туризмом і місцевими громадами. Це, у свою чергу, буде забезпечено належними організаціями та управлінням цією діяльністю.[6]. Д.Феннел у своїй статті «Туристичний маршрут» пояснює: екотуризм - це потужна форма природного туризму, яка в основному зосереджена на житті та розумінні дикої природи, організована відповідно до етичних норм, що, у свою чергу, зменшує вплив на природне середовище та використання природних ресурсів [8].

Український вчений О.О. Бейдик визначив, що екологічний туризм – це рекреаційна діяльність, яка має найменший вплив на природне середовище, передбачає гармонійне єднання природи, людини, засобів рекреації та рекреаційної інфраструктури. В той час, О. Ю. Дмитрук вважає, що екологічний туризм можна визначити як інтегруючий напрямок рекреаційної діяльності, спрямований на гармонізацію відносин між туристами, туроператорами, природним середовищем та місцевими громадами, що реалізується через екологізацію всіх видів туристичної діяльності, охорону природи, екологічну освіту та виховання. Через розмитість поняття екотуризму, його часто плутають з іншими напрямками туризму: сільський зелений туризм, агротуризм, біотуризм, природний туризм, пригодницький та деякі інші. Вони суміжні, але мають віддалене відношення до екологічного туризму, тому що підтримують інші цілі та не відповідають головним його принципам.[9]. Основні принципи екотуризму направлені на покращення добробуту населення та зменшення негативного впливу туристичних потоків на навколишнє середовище.

Головною ідеєю екологічного туризму є піклування та збереження природного навколишнього середовища, що використовується для туристичних цілей та реалізується в його завданнях та функціях. Розвиток екологічного туризму в Україні знаходиться на початковому етапі. Для його становлення необхідною умовою є природно-рекреаційні ресурси, що будуть привертати увагу туристів. Завдяки хорошему географічному положенню,

Україна багата на різноманітні природні та рекреаційні ресурси, які можна використовувати в розвитку екологічного туризму [10].

Таблиця 1.1

Можна виділити 6 основних принципів екотуризму

Принципи екотуризму:	
1. Подорожі на природі, знайомство з дикою природою, а також місцевими звичаями та культурою.	2. Допомога в охороні природи та місцевого соціокультурного середовища.
3. Мінімізація негативних ускладнень екологічного та соціально-економічного характеру.	4. Сприяти економічній ефективності та сталому розвитку відвідуваних регіонів.
5. Залучення місцевого населення та доходи від туристичної діяльності.	6. Екологічна освіта та просвітництво.

Джерело складено автором на основі джерела [11]

Згідно з дослідженнями, основними завданнями екотуризму є: підвищення культури взаємодії між природою і людиною, екологічне виховання і просвітництво, виховання почуття особистої відповідальності за екологічну ситуацію, вироблення та зміцнення етичних норм поведінки в природньому середовищі, рекреаційні цілі (відновлення психічних і фізичних сил людини, відпочинок). [10].

До особливостей екологічного туризму відносяться:

- мотивація та задоволення бажання мандрівників взаємодіяти з природою шляхом цілеспрямованих подорожей до відносно незмінених та недоторканих територій. Ці території представлені повсюдно, як правило національними та природніми парками, заказниками, пам'ятками природи. слабкий негативний вплив на природне середовище («м'який туризм»). Саме цей аспект зробив екологічний туризм єдиною формою господарського використання природних ресурсів на особливо закритих природніх територіях;

- зменшити негативний вплив на навколишнє середовище та культуру, заохотити туроператорів і мандрівники для сприяння збереженню природи та соціально-економічному розвитку;
- поєднує відпочинок і освіту для мандрівників, що передбачає наявність суворих вимог до відвідувачів, дотримання яких є основною умовою успішного розвитку цього виду туризму;
- наявність інтересів для місцевого населення від розвитку екотуризму та відсутність протиріч між їх інтересами та соціально-економічним розвитком природних регіонів.[12].

1.2. Діагностика ринку екологічного туризму

Розмір світового ринку екотуризму оцінювався в 185,87 мільярдів доларів США в 2021 році, і очікується, що з 2022 до 2030 року він зростатиме на 15,2% у середньому на рік. Зростання в основному зумовлене зростанням популярності подорожей із зануренням, відпочинку на природі та індивідуальних подорожей у поєднанні зі швидкою урбанізацією та наявністю дешевих авіарейсів. Зростаюче усвідомлення негативного впливу туризму на навколишнє середовище, такого як забруднення води, ерозія ґрунту та втрата середовища існування, спонукало туристів і державні органи сприяти екотуризму та сприяти розвитку галузі. Відповідно до епохального звіту, опублікованого Всесвітньою туристичною організацією (UNWTO), очікується, що пов'язані з транспортом викиди від індустрії туризму досягнуть до 5,3% загальних антропогенних викидів CO₂ до 2030 року. Це призвело до необхідності індустрії туризму тісно співпрацювати з транспортною галуззю та урядовими асоціаціями, щоб підтримати своє зобов'язання щодо прискорення процесу декарбюрізації та впровадження екологічної стійкості. Очікується, що це сприятиме зростанню світового ринку та підвищить інтерес споживачів до екологічних подорожей. [13]. Екотуризм давно допомагає зберегти навколишнє середовище та захистити

тварин, що знаходяться під загрозою зникнення. Дика природа та громади, які її охороняють, постраждали від пандемії COVID-19 у 2020 році та подальшого закриття туристичних місць. Пандемія значно вплинула на екотуризм і захист дикої природи. З наступним блокуванням країни та крахом екотуризму багато ризиків для біорізноманіття та заповідних територій погіршилися. Відновлено браконьєрство, торгівлю тваринами та вирубку лісів. Згідно з даними, опублікованими Всесвітньою туристичною організацією (UNWTO), поширення пандемії COVID-19 призвело до зниження кількості міжнародних туристів у 2020 році на 72%. Це призвело до обмеження кількості мандрівників, які подорожують до місць екотуризму, що спричинило загальний збій у глобальному ринку. Однак, оскільки уряди зменшили обмеження на подорожі та туризм, бізнес почав працювати краще в результаті переосмислення політики подорожей і туризму, яку запровадив уряд та асоціації. [15]. Туроператор, що працює в різних регіонах, зрозумів вплив нестримного масового туризму і тому почав ручатися за регенеративний туризм як шлях вперед, змінюючи свої туристичні пакети. [14]. Згідно з даними дослідження, опублікованим Booking.com, у 2019 році більше половини (55%) мандрівників у всьому світі вирішили подорожувати екологічно і обирають екологічно чисті подорожі. Ці дані показують, як сприйняття споживачами негативних наслідків масового туризму змінилося протягом року.[17]. Тепер вплив клімату став головним питанням під час бронювання туристичних пакетів. Урядові організації, такі як Всесвітня туристична організація та Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), сприяють розвитку індустрії дозвілля, щоб залучити клієнтів і різні туристичні групи по всьому світу. Такі країни, як ОАЕ, запустили кілька ініціатив і проєктів сталого розвитку, щоб захистити навколишнє середовище та стали світовими лідерами серед екологічно чистих місць для відпочинку.[16]. Наприклад, у березні 2021 року Королівство Саудівська Аравія запустило різні проєкти для стимулювання регіонального туризму та екотуризму. До 2030 року країна прагне зменшити

залежність від нафти та збільшити регіональну туристичну діяльність до 10% валового внутрішнього продукту Саудівської Аравії. Державно-приватне партнерство сприятиме розвитку ринку, створенню перспектив для прибутку для місцевих зацікавлених сторін шляхом посилення транзитних можливостей і полегшення доступу до ізольованих туристичних місць.[18].

На наземний екотуризм припадало близько 70% частки доходу в 2021 році. Зростання в основному зумовлене зростанням попиту споживачів на наземний екологічно чистий туризм, такий як сафарі, спостереження за дикою природою та відвідування національних парків. Наземні види діяльності прості у виконанні та економічні порівняно з іншими видами діяльності. Таким чином, споживча схильність до цих видів діяльності зростає експоненціально, демонструючи сильну стійкість споживачів за останні роки. За даними CNH tours, у період з 2009 по 2018 роки наземний туризм зростає щорічно на 16,7% і показав багатообіцяюче зростання. Очікується, що з 2022 по 2030 роки морська діяльність зростатиме на помітному середньорічному темпі зростання на 14,6%. Зміна споживчих уподобань, зростання споживчих настроїв щодо авантюрних видів діяльності, дозвілля та відпустки чи подорожей у прибережних водах є одними з основних факторів, що сприяють зростанню сегмент. Краса, різноманітність і культурне багатство глобальних прибережних територій зробили їх улюбленим місцем для багатьох місцевих і міжнародних відпочиваючих, зробивши прибережний і морський туризм важливим сектором туризму [17]. У Європі в індустрії прибережного та морського туризму зайнято 3,2 мільйона людей, а 51% місткості готелів по всій Європі зосереджено в регіонах з прибережними кордонами. Таким чином, очікується, що сегмент продемонструє перспективне зростання в найближчі роки. Груповий сегмент отримав понад 80% частки доходу в 2021 році. Зростання в основному зумовлене зростанням схильності до групових подорожей, появою різноманітних туристичних груп у соціальних мережах і збільшенням кількості молодих екотуристів. Крім того, за останні роки групи молодих мандрівників, які часто подорожують, продемонстрували

виняткову стійкість до групових подорожей. Туроператори по всьому світу пропонують різні туристичні пакети, які включають різноманітні групові заходи, щоб залучити кілька груп мандрівників. Це ще більше прискорило зростання глобальної промисловості. Очікується, що з 2020 по 2030 рр. середній темп зростання індивідуальних подорожей зросте на 16,9%. За останнє десятиліття кількість подорожей на одинці різко зросла, оскільки багато мандрівників вирішують подорожувати поодиночці, щоб отримати захоплюючий досвід подорожей і отримати свободу. [19]. У зв'язку зі зростанням популярності індивідуальних подорожей, туроператори та туристичні фірми навіть почали зосереджуватися виключно на наданні послуг для індивідуальних мандрівників. [17].

Нижче наведено Глобальні цілі сталого розвитку екотуризму у світі, схвалені ООН у 2015 р.

Рис. 1.1. Глобальні цілі сталого розвитку екотуризму у світі, схвалені ООН в 2015 р.

Джерело: [11].

Очікується, що в найближчі роки світовий ринок демонструватиме значне зростання, спричинене зростанням попиту на подорожі на природі серед людей похилого віку та зміною парадигми поведінки споживачів, щоб зосередитися на стійкості. Останнє десятиліття стало свідком зростання попиту на сталий туризм серед мандрівників і молодого покоління. Оскільки споживачі зрозуміли несприятливі наслідки надмірного туризму, зростає прагнення до екологічних подорожей.

1.3. Ресурсний потенціал Тернопільської області для розвитку екологічного туризму

Одним з головних переваг ресурсного потенціалу Тернопільської області для розвитку екологічного туризму є її географічне положення. Область знаходиться в західній частині України, в мальовничому куточку Поділля. Це дає можливість розробляти та просувати тури, які мають екологічну спрямованість та підкреслюють взаємозв'язок між людиною та природою. Тернопільська область є багатою на заповідні природні об'єкти.

Один з найвідоміших серед них - заповідник "Горгани", що входить до складу карпатського біосферного заповідника. Також на території області розташовані такі заповідники, як "Сколівські Бескиди" та "Стрийський", а також численні природні пам'ятки та ландшафтні парки. Усі ці об'єкти можуть бути використані для розробки екологічних турів, що привернуть до області багато туристів. Крім заповідників та природних пам'яток, Тернопільщина має чимало культурних та історичних об'єктів, які також можуть стати привабливими для туристів. Наприклад, замок в Золотій Підкові, який датується XV століттям, або Чортківський замок, збудований в XVI столітті. Також на території області розташовані численні церкви та костели, які мають історичну та архітектурну цінність. Значна частина території Тернопільської області зайнята сільськогосподарськими угіддями, що дає можливість розвивати агротуризм та кулінарний туризм. Туристи

можуть ознайомитися з традиціями та культурою села, спробувати страви зі свіжих місцевих продуктів та зануритися в сільський спосіб життя. Для розвитку екологічного туризму в Тернопільській області необхідно також забезпечити інфраструктуру та послуги для туристів. Це може бути будівництво нових готелів, кемпінгів та гостьових будинків, розвиток маршрутів для піших та велосипедних прогулянок, організація екскурсій та навчальних програм, а також розвиток місцевого транспорту та інформаційної підтримки для туристів. Розвиток екологічного туризму може стати важливим чинником для збереження природних ресурсів та біорізноманіття Тернопільської області [20].

Таблиця 1.2

Об'єкти показу в дестинації

Дестинація	Об'єкт показу	Інформація	Джерело інформації
Кременець	Замок Кременець	Середньовічний замок, побудований у XIII столітті. Розташований на скелі над річкою Іквою.	[23]
Тернопіль	Дністровський каньйон	Унікальна пам'ятка природи і туристичний об'єкт, що лежить на території одразу чотирьох областей.	[21], [22]
Тернопіль	Тернопільський замок	Був збудований в XVI столітті. Нині це музей, який привертає багато туристів.	[23]
Бережани	Палац Браницьких	Палац побудований в XVIII столітті. Це величний будівля, охоплює більше 15 гектарів території.	[22], [23]
с. Полупанівці	«Свята гора»	Із гори витікають декілька джерел, вода яких славиться своїми цілющими властивостями. Одне джерело витікає з відбитку стопи Божої Матері.	[21], [22], [23]
Збараж	Збараський замок	Був збудований в XVI столітті. Замок складається з кількох корпусів і має квадратну фортечну вежу.	[23]
Кременець	Шахта «Кристал»	Кришталева шахта, де добували кришталеві камені.	[21], [22]

Закінчення табл. 1.2

Дестинація	Об'єкт показу	Інформація	Джерело інформації
Заліщики	Монастир Заліщицького Святого Покрови	Був заснований в XVII столітті. Монастир має багато цікавих архітектурних елементів.	[22], [23]
Чортків	Палац Потоцьких	Був побудований в XVIII столітті. Це величний палац, де відбувалися розкішні бали та прийоми.	[22], [23]
Борщів	Костел Святого Миколая	Був побудований у XVIII столітті. Цей костел має неймовірно красиву барокову архітектуру та прикрашений монументальними фресками.	[23]
Гусятин	Заповідник «Медобори»	У 10–13 століттях на території нинішнього заповідника діяв один із останніх осередків язичництва у Київській Русі, так званий Збруцький культовий центр. Значна кількість історико-культурних об'єктів того часу збереглася.	[21], [22], [23]
Монастирська	Костел Святого Юзефа	Костел був збудований в XVII столітті в бароковому стилі. Це один з найкращих зразків барокової архітектури у Західній Україні.	[23]
Почаїв	Свято-Успенська Почаївська Лавра	Лавра була заснована в XVII столітті. Це найбільший монастир у Західній Україні, який має велику кількість цікавих архітектурних елементів.	[22], [23]
Гусятин	Замок Гусятин	Замок був побудований у XVI столітті. Це один з найбільш вражаючих замків у Тернопільській області, який має красиві архітектурні деталі.	[23]

Джерело: складено автором

Зацікавленість туристів у відвідуванні заповідників та інших природних об'єктів може сприяти їх збереженню та охороні, а також підвищити усвідомлення населення про значення збереження природних ресурсів та екологічної свідомості.

Висновок до розділу 1

У першому розділі були досліджені основні проблеми та перспективи розвитку екотуризму в регіоні. З'ясовано, що Тернопільська область має значний потенціал для розвитку екотуризму, який забезпечують багаті лісові масиви, водойми та історичні пам'ятки, що мають екологічну та культурну цінність. Однак, існують проблеми, пов'язані з недостатньою розвиненістю інфраструктури та відсутністю ефективної координації зусиль місцевих органів влади та підприємств галузі. Таким чином, для успішного розвитку екотуризму в Тернопільській області потрібні додаткові інвестиції в інфраструктуру, сприяння підприємницької ініціативи та підвищення екологічної свідомості місцевого населення. У зазначеному першому розділі дипломної роботи були виявлені проблеми та потенціал для розвитку екотуризму в Тернопільській області. Однак, для досягнення успіху в даній галузі, необхідно вирішувати проблеми, пов'язані з недостатньою розвиненістю інфраструктури, координацією зусиль та низьким рівнем екологічної свідомості місцевого населення.

В цілому, результати дослідження свідчать про те, що розвиток екотуризму в Тернопільській області є перспективним, але потребує значних зусиль і вкладень для досягнення успіху. Оскільки екотуризм може стати важливим джерелом доходу для місцевих жителів та підприємств, він потребує уваги та підтримки від урядових та місцевих органів влади, а також від громадськості. Тому відповідні заходи та ініціативи мають бути направлені на покращення інфраструктури, підвищення екологічної свідомості населення та підтримку підприємницької ініціативи для забезпечення стійкого розвитку екотуризму в Тернопільській області.

РОЗДІЛ 2

ПРОЕКТ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРУ ТЕРИТОРІЄЮ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ.

2.1. Розроблення маршруту та програми туру

Екологічний тур Тернопільською областю – це чудова можливість для любителів природи та екології дізнатися більше про унікальну флору та фауну цього регіону, а також насолодитися чистим повітрям, прекрасними пейзажами та тишою. Такий тур може включати в себе відвідування заповідників, національних парків, ботанічних садів та інших місць, де можна побачити в реальному житті різноманітні види рослин та тварин. Наприклад, можна відвідати національний природний парк "Подільські Товтри", який розташований на південному заході України та охоплює частину Тернопільської області. Цей парк характеризується великою кількістю різноманітних ландшафтів – від лісів та гірських пасм до степових ділянок та боліт. У цьому парку можна побачити більше 1,5 тисяч видів рослин та понад 3,5 тисяч видів тварин, включаючи десятки рідкісних та зникаючих видів. Також, можна відвідати ботанічний сад ім. М.М. Гришка, який розташований у місті Тернопіль та є одним з найбільших в Україні. У цьому саду зібрано понад 5 тисяч видів рослин з різних куточків світу, серед яких є ендеміки Тернопільської області та рідкісні види, що перебувають під загрозою зникнення. Усі ці місця можна відвідати під час екологічного туру Тернопільською областю та отримати багато позитивних вражень та корисного досвіду [24].

Було розроблено екологічний тур територією Тернопільської області під назвою «Зелені перлини Тернопільщини: Екологічний тур в джерела природи». Тур спроектовано у дати: 15.05.23 – 19.05.23, який складається з 4 повних днів.

Тернопільська область славиться своєю красою природи та

унікальними природними пам'ятками, які можна побачити під час екологічного туру. Наприклад, у Тернопільській області знаходиться найбільший в Україні комплекс вапняків - Буковинські Татри, де можна зустріти рідкісних рослин та тварин. Під час екологічного туру Тернопільською областю можна побачити неповторні краєвиди та рідкісні види птахів, які гніздяться в цих місцях. Наприклад, на озері Світязь можна побачити лебедів, качок, чайок та інші водоплавні птахи. Екологічний тур Тернопільською областю допоможе познайомитися з місцевими традиціями та звичаями. Тут можна відвідати музеї народної архітектури та побачити старовинні будівлі, які збереглися з часів Київської Русі [26]. Тернопільська область відома своїми екосистемами, які мають велике значення для збереження біорізноманіття. Наприклад, у місті Тернопіль знаходиться заповідник "Гніздовський ліс", де можна побачити рідкісні види дерев та рослин. Під час екологічного туру Тернопільською областю можна відвідати екологічні ферми та дегустувати місцеві органічні продукти. Також можна дізнатися більше про принципи екофермерства та сталий розвиток сільського господарства. Екологічний тур Тернопільською областю дає можливість побачити різні види ландшафтів, таких як ліси, гори, річки та озера.

Наприклад, можна відвідати заповідник "Дрогобицький краєзнавчий", де можна побачити рідкісні види рослин та тварин, які зустрічаються тільки в цьому регіоні. Тернопільська область є ідеальним місцем для еко-туризму та активного відпочинку на природі. Тут можна займатися піших та велосипедних прогулянок, катання на каяках, риболовлі та багатьох інших активностей. Під час екологічного туру Тернопільською областю можна дізнатися більше про проблеми екології та способи їх вирішення. Наприклад, можна відвідати еко-центри та дізнатися про програми з відновлення лісів та інші ініціативи зі збереження довкілля [25]

Екологічний тур Тернопільською областю можна організувати як самостійно, так і з допомогою екскурсоводів та туроператорів, які допоможуть скласти програму туру та забезпечити комфортне перебування

на природі. Подорожуючи екологічним туром Тернопільською областю, кожен може зрозуміти, як важливо зберігати природу та прагнути до сталого розвитку. Така подорож може бути не лише приємним відпочинком, але й нагадуванням про відповідальність кожного з нас за довкілля.

Особливістю туру можна виділити те, що туристи не будуть весь час на одному місці. Зміна локацій дасть нашому клієнтові найповніше познайомитися з екосистемою області.

Програма туру складається з 4 днів/3 ночей (дод. Б) та має такі головні локації:

В перший день прибуття в Тернопіль. - Екскурсія по місту, під час якої відвідувачі побачать центральну площу, головні вулиці, старовинні будівлі та інші визначні місця. Обід у місцевому ресторані «Еко Кухня», де подають страви з екологічно чистих продуктів. Це ресторан, де готують страви з екологічно чистих продуктів, здебільшого з місцевих ферм та господарств. У меню ресторану "Еко Кухня" можна знайти різноманітні страви, від м'ясних до вегетаріанських, які здебільшого готують із свіжих овочів, фруктів та зелені. Ресторан також має великий вибір сезонних страв, тому обід у цьому ресторані точно стане для вас незабутнім. Крім того, ресторан "Еко Кухня" активно працює над зменшенням відходів та мінімізацією впливу на навколишнє середовище, що робить його ідеальним вибором для екологічного туру [30].

- Відвідування Тернопільського замку, будівництво якого розпочалося у XVI столітті та тривало більше 100 років. За цей час замок зазнав значних змін, але все ще зберіг свій оригінальний вигляд. Замок був побудований в стилі бароко-ренесансу, що робить його одним з найцікавіших архітектурних пам'яток Тернополя. Замок був розташований на кінцевій станції понад 50-кілометрової системи оборонних фортець Перемиської оборонної лінії. Його роль полягала в охороні південного заходу королівства від турецької та татарської агресії. Був одним з наймогутніших у цій системі, але після розпаду Польсько-Литовської королівства та переходу Тернополя до Австро-

Угорської імперії, він втратив свою оборонну функцію. У замку були встановлені понад 80 музичних інструментів, які були використовувані для проведення концертів та розважальних заходів. Деякі з цих інструментів можна побачити в музеї замку. Замок був перетворений на військовий госпіталь під час Першої світової війни, а пізніше - на в'язницю. У 1950-х роках в ньому була відкрита школа мистецтв, а з 1960-х років - музей. Замок був включений до списку національних культурних пам'яток України у 1997 році, і в даний час він є однією з головних туристичних визначних місць Тернополя [30].

На другий день передбачається виїзд до села Полупанівка, відвідання «Святої гори». Село Полупанівка відоме з 16 століття, жили тут здебільшого поляки. У північній частині селища знаходиться Свята гора. Відома вона з давніх-давен. І хоч зараз гора вважається християнською святинею, тут знайшли залишки давнього святилища. Із гори витікають декілька джерел, вода яких славиться своїми цілющими властивостями. Одне джерело витікає з відбитку стопи Божої Матері. З 1994 року Свята гора є ландшафтним заказником місцевого значення. У 2010 році на Святій горі відкрили Хресну дорогу. Тут ви зможете побачити 14 образів Ісуса Христа перед сходженням на Голгофу. Також тут можна побачити пам'ятні знаки на братській могилі радянських партизан та односельчанам, які загинули під час Другої світової війни. Також тут знаходиться символічна насипана могила українських січових стрільців. Біля скель є залишки давнього капища, а деякі з великих каменів поставлені на свої місця якимись невідомими робітниками. Свята гора у Полупанівці потребує археологічних досліджень. Можливо, вченим вдасться відкрити досі невідомі сторінки історії цієї вершини [29].

На третій передбачається виїзд до Почаєва. Відвідання Свято-Успенської Почаївської Лаври. З сивої давнини й по сьогодні Почаївський монастир є однією з найшанованіших святинь, яку щорічно відвідують тисячі прочан. Почаївська лавра — найбільша православна святиня Волині й друга, після Києво-Печерської лаври в Україні. Це величний архітектурний ансамбль,

що складається з 16 церков, резиденції архієпископа, дзвіниці, келій. Усі будівлі ідеально поєднуються з мальовничим ландшафтом, скелястим схилом гори та терасами. Святинами Почаївської Лаври є відбиток ступні Божої Матері, джерело з цілющою водою, чудотворна ікона Матері Божої, моці преосвященного Йова. Монастир був заснований ченцями, що з'явилися тут в 1240-1241 рр., рятуючись від татаро-монголів, які захопили і зруйнували Київ. Першими приміщеннями монастиря були печери в товщі гір, а першою будівлею — невелика дерев'яна церква Успіння, яку звели в 13 ст. на терасі північного уклону пагорба. Саме тоді за легендою і з'явилася ченцям богоматір у вогняному стовпі над Почаївською горою, після чого на одній з скель начебто залишився відбиток її стопи. В комплекс монастиря крім численних культових будівель входять кам'яні і дерев'яні оборонні споруди XVII ст. (вежі та стіни), адже монастир за свою історію витримав не одну облогу. Архітектурний ансамбль Лаври сформований з домінантою — Успенським собором 1771- 1783 рр. (за проектом архітектора Готфрида Гофмана, а роботи виконувались під керівництвом Петра Полейовського). В стелях бокових коридорів храму зроблено круглі отвори, через які можна побачити три яруси хорів. Такий архітектурний прийом творить в інтер'єрі фантастичну гру світла та тіней [30]

В четвертий день передбачається виїзд до Кременця. Відвідання шахти «Кристал». Шахта "Кристал" в Кременці є однією з найбільших аметистових шахт в Україні та привертає увагу любителів мінералів та геології. Ось кілька цікавих фактів про шахту "Кристал":

Відкриття шахти "Кристал" було випадковим. У 1965 році місцевий житель під час копання свого саду виявив кристали аметисту та повідомив про це місцевим геологам. Так почалося видобуток аметисту на цій території. Шахта "Кристал" розташована на глибині 30 метрів та має більше 5 км розкопок. У ній видобуваються різні мінерали, такі як аметист, кварц, родоніт, флюорит та інші. Аметист, який видобувають у шахті "Кристал", має різні кольори, від блідо-рожевого до насичено-фіолетового. Найцінніші

кристали мають ідеальну геометричну форму та розміри до 20 см в довжину. У 2018 році шахта "Кристал" стала лауреатом національної премії "Кращий туристичний продукт року" в номінації "Найкращий туристичний продукт для активного відпочинку". Шахту можна відвідати та побачити кристали аметисту на власні очі. У шахті "Кристал" проводять різні заходи для туристів та любителів мінералів, такі як екскурсії, майстер-класи зі створення прикрас з аметисту та інші. Також тут можна придбати кристали та прикраси з аметисту напряму від видобувачів.[29].

- Обід в місцевому ресторані.
- Пішохідна екскурсія Кременцем.
- Повернення до Тернополя та закінчення туру.

Для переміщення по маршруту групи туристів у складі 10 чоловік, буде орендований мікроавтобус (туристичний пакет «Стандарт») та індивідуальний трансфер (туристичний пакет «Бізнес»).

Можна узагальнити такі складові туру (табл.2.1).

Таблиця 2.1

Складові туру

У тур вкладено	У тур не вкладено
Проживання у комфортних готелях	Переїзд Київ – Тернопіль – Київ
Харчування: НВ (сніданок)	Вечеря та харчування за межами готелю
Страхування	Відвідування додаткових платних локацій не включених в маршрут туру
Усі трансфери по області	Особисті витрати туристів
Усі вхідні квитки по маршруту туру	
Вартість екскурсій	

Джерело: складено автором

Туристам буде надана вся інформаційна підтримка по туру та допомога у виборі та бронюванні транспортних квитків.

У процесі складання програми туру, була розроблена карта маршруту

(рис. 2.1). Хронометраж (дод. Б) та кілометраж туру представлений у дод. Г.
Кілометраж туру по маршруту склав 225 кілометрів.

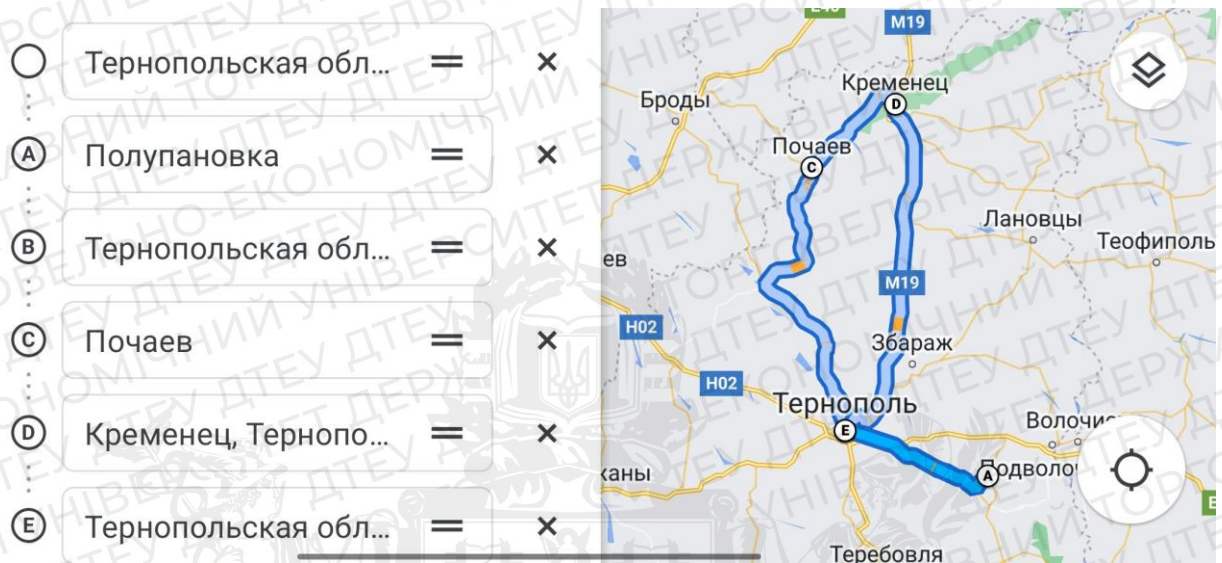

Рис. 2.1. Маршруту туру

Джерело: складено автором

Сезон проведення туру. Тернопільська область, розташована в західній частині України, має переважно континентальний клімат. Цей тип клімату характеризується значними коливаннями температур протягом року, з прохолодними зимами і теплими літами. Зими в Тернопільській області бувають холодними, з середніми температурами від -5 до 0 °С. Періоди морозів можуть тривати кілька тижнів, а товщина снігового покриву може досягати значних значень. Зимові місяці супроводжуються частими снігопадами і холодними вітрами. Літа в Тернопільській області є теплими і помірно вологими. Середня температура влітку коливається від $+20$ до $+25$ °С. Літні місяці характеризуються високою вологістю, а грози та дощі можуть бути частими. Літні вечори можуть бути прохолодними, особливо в гірських районах. Осінь і весна в області мають помірний клімат. Весна починається прохолодною, з температурами навколо $+10-15$ °С, але поступово нагрівається до літніх значень. Осінь відрізняється своїми яскравими кольорами листя і прохолодними температурами навколо $+5-10$ °С.

В континентальному кліматі Тернопільської області зазвичай є помірна кількість опадів протягом року. Снігопади взимку і дощі влітку можуть сприяти розквіту рослинності та забезпечувати підтримку різноманітних екосистем в регіоні. Можна виділити такі найсприятливіші місяці для заїздів: квітень, травень, червень, липень, серпень, вересень.[28]

Страховання. У турі враховується комплексне страхування «Подорожуючих за кордон» від страхової компанії «PZU», в яке входить: медичне страхування, страхування від нещасного випадку, страхування цивільної відповідальності. Страховий поліс гарантує отримання необхідної допомоги 24 години на добу [27].

Рекомендації з заходів безпеки. Під час екологічного туру в Тернопільській області важливо дотримуватись певних заходів безпеки, щоб забезпечити комфорт та безпеку учасників. Ось декілька рекомендацій:

- **Інформуйтеся перед початком туру:** Перед від'їздом ознайомтесь з поточною погодою, прогнозом, місцевими правилами та обмеженнями, а також з характеристиками території, яку ви плануєте відвідати. Інформуйтеся про потенційні небезпеки, такі як нерівний ґрунт, дикий вогонь або водні структури.

- **Одягайтеся відповідно:** Вибирайте одяг, який підходить до погодних умов та типу туру. Використовуйте комфортну та відповідну взуття, щоб запобігти травмам. Захищайте шкіру від сонця, носіть капелюх або шапку та використовуйте сонцезахисний крем.

- **Вода та їжа:** Пам'ятайте про гідратацію і завжди майте при собі достатню кількість води. Якщо планується тривала екскурсія або похід, візьміть з собою достатньо їжі, яка надасть енергію. Розгляньте можливість використання місцевих продуктів, які підтримують екологічні принципи.

- **Група та комунікація:** Якщо ви подорожуєте в групі, тримайтесь разом і надавайте взаємну підтримку. Встановіть зв'язок між учасниками групи за допомогою мобільних телефонів або радіо, якщо є можливість. Це допоможе вам залишатись на зв'язку і попереджати про можливі небезпеки.

- **Екологічна свідомість:** Пам'ятайте про важливість збереження природи і довкілля під час екологічного туру. Не залишайте сміття після себе, вибирайте відповідні місця для відпочинку і розташування наметів, уникайте пошкодження рослинності та диких тварин. Дотримуйтесь правил заповідників і природоохоронних територій, щоб зберегти природну різноманітність та екосистеми.

- **Безпека на воді:** Якщо ви плануєте активності на воді, наприклад, плавання, каякінг або риболовлю, завжди дотримуйтеся правил безпеки. Носіть плавці та рятувальний жилет, знаходьтеся у воді лише у визначених безпечних зонах, уникайте переоцінювання своїх навичок і уважно вивчайте особливості водойм, такі як течії та штормові умови.

- **Медична допомога:** Будьте готові до можливих медичних ситуацій під час екологічного туру. Майте при собі першу допомогу та необхідні медичні засоби, такі як аптечка, сонцезахисні засоби, репеленти від комах тощо. Визнайте свої межі і не ризикуйте без необхідних навичок або підтримки фахівців.

- **Дотримуйтеся правил екологічного туризму:** Учїться відповідально підходити до природи та взаємодіяти з нею. Розумійте та дотримуйтеся правил заповідних територій, обмежень щодо доступу до екосистем та диких тварин. Пам'ятайте, що ви гість в природному середовищі і маєте зберігати його для майбутніх поколінь [31].

2.2. Заходи просування екологічного туру на ринку України

Маркетинг в туризмі є необхідною складовою для збільшення продажів та отримання прибутку від туристичного продукту, а також привертання нових клієнтів. Оскільки екологічний туризм розвивається на українському ринку, важливо знайти свою цільову аудиторію. Для цього необхідно провести аналіз та вивчення сегментів, щоб створити ефективні інструменти впливу на потенційних туристів. Один з ключових етапів в просуванні туру полягає у визначенні цільової аудиторії [33].

Було сформовано цільову аудиторію даного екологічного туру (табл.2.2)

Таблиця 2.2

Цільова аудиторія екологічного туру Тернопільською областю

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ.			
Природолюби.	Екотуристи.	Культурні туристи.	Активні відпочивальники.
Люди, які цінують природу і зацікавлені в дослідженні та збереженні навколишнього середовища. Вони шукають можливості для активного взаємодії з природою, такі як піші прогулянки, спостереження за дикими тваринами та фотографування природних красот.	Люди, які свідомо обирають екологічно чистий туризм і бажають відвідати місця з багатого біорізноманіттю, екосистемами та заповідниками. Вони прагнуть пізнавати та вивчати природні особливості регіону, а також долучатись до екологічних ініціатив.	Люди, які цікавляться культурою, традиціями та історією Тернопільської області. Вони бажають відвідати мальовничі села, замки, музеї та інші культурні пам'ятки, а також ознайомитися з місцевими звичаями та кухнею.	Люди, які люблять активний відпочинок і пригоди. Вони зацікавлені в таких активностях, як гірські походи, велосипедні прогулянки, каякінг, альпінізм та інші види спорту, які дозволяють насолоджуватись природними красами Тернопільської області.
Люди будь-якого віку, які оселять активний туризм!			

Джерело: складено автором.

Оскільки цільові сегменти нашої аудиторії є активними користувачами соціальних мереж та Інтернету, ми спрямуємо нашу рекламну кампанію саме туди, зосередивши увагу на таргетованій рекламі. Це дозволить нам точно визначити аудиторію з конкретними інтересами за параметрами роботи рекламних платформ. Крім того, ми також будемо використовувати друковану та сувенірну рекламну продукцію для просування нашого екологічного туру(табл.2.3.).

Таблиця 2.3

Засоби та носії реклами

Рекламні канали	Опис.	Вартість на місяць
Власний веб сайт (дод. Д)	Буде представлена інформація про тур, промо ролик, програма туру, набір групи, галерея, можливість зворотного зв'язку з менеджером.	Створення веб сайту – 13 000 грн (одноразово). Підтримка веб сайту – 700 грн/місяць Промо ролик - 5000 грн
SEO просування веб-сайту	Збільшує трафік відвідувань сайту по пошуковій видачі, звернень і залучень клієнтів.	5000грн.
Ведення сторінок в Instagram та Facebook	Публікація інформації про тур, організаторів, досвід, реклама туру.	6000грн.
Таргетована реклама в Instagram та Facebook	Налаштування реклами на потенційних клієнтів. Оформлення пакету на місяць - 315\$	Instagram – 5600 грн Facebook - 5600 грн
Канал на YouTube	Публікація промо ролику, відео з заїдів, аби підігрівати інтерес туристів захоплюючими локаціями.	Безкоштовно.
Контекстна реклама в Google Ads	Рекламування продукту в інтернеті на основі запитів та інтересів аудиторії. Оформлення пакету на місяць - 315\$	11200
SMS-маркетинг	Розсилка повідомлень наявній клієнтській базі на ел.пошту/Telegram про актуальні пропозиції турів, програми лояльності. Доступний спосіб прорекламувати продукт, нагадати про себе.	Безкоштовно.
Зовнішня реклама: -Промо стенди в магазини туристичного спорядження,	Наприклад, може бути реклама в спортклубах, вони мають постійний потік відвідувачів, це допоможе допомогти вийти на нашу цільову аудиторію (активні, платоспроможні, мають стабільний дохід).	Друк стенду – 600 грн/1 шт Вартість за розміщення в місяць – 1200 грн Кількість стендів в міс. – 3 шт.

Канал.	Рік (12 місяців)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Зовнішня реклама:				+		+						
Друкована рекламна продукція				+								
Сувенірна продукція				+								
Всього по місяцям, грн	0,7 к	0,7 к	6,7 к	19 к	23,1 к	25,7 к	17,7 к	17,7 к	6,7 к	6,7 к	0,7 к	0,7 к
Кошторис за рік.	126 100€											

Джерело: складено автором(табл.2.4)

Кошторис рекламної кампанії за рік складатиме – 126100 €, окремо одноразово сплачується вартість створення сайту (13 000 €) та створення промо ролику (5 000 €). Загальний кошторис складає – 144 100 €.

Ми також пропонуємо використовувати екологічний брендинг як один із заходів просування. Це означає, що ми повинні акцентувати увагу туристів на перевагах та значимості споживання екологічного турпродукту. Якщо об'єкт відвідування має природну унікальність, то його брендування сприятиме підвищенню обізнаності про нього серед потенційної аудиторії вітчизняних та закордонних туристів. Для розширення кола знань про наш турпродукт, ми рекомендуємо брати участь у туристичних конференціях, виставках, таких як UITT Ukraine та інші подібні заходи. Це дозволить нам налагодити контакти з фахівцями та представниками туристичної галузі та привернути увагу до нашого екологічного туру. Після успішного входу на ринок екологічного туру, ми можемо розглянути впровадження системи корегування споживчих цін, наприклад, програму знижок для наших клієнтів. Це дозволить нам залучати та утримувати більше іноземних клієнтів, які цінують екологічний підхід та періодично відвідують Україну та

Тернопільську область.

2.3. Економічне обґрунтування туру

Наступним етапом у розробленні екологічного продукту є калькуляція вартості туру для двох сегментів ринку, розрахунок планової суми грошових потоків (доходів та витрат), визначення наскільки проект буде ефективним з економічної точки зору.

Програма передбачена в пакетах «Стандарт» та «Преміум»:

У програмі «Стандарт» передбачено розміщення двох туристів у двомісних номерах:

- Hotel Gentleman в Класичному номері твін в Тернополі.

- Готельно-ресторанний комплекс Прованс парк в Почаєві в двомісному номері «Стандарт» з двома односпальними ліжками; груповий трансфер на мікроавтобусі.

У програмі «Преміум» передбачено розміщення туриста у таких номерах: Hotel Gentleman, в номері категорії "Полулюкс", Готельно-ресторанний комплекс Прованс парк, в домі з однією спальнею.

Далі наведемо розрахунки вартості туру (табл.2.5).

Таблиця 2.5

Розрахунки вартості туру

Туристичні послуги.	Туристичні пакети.			
	«Стандарт»		«Преміум»	
	Гривня	Євро	Гривня	Євро
1. Послуги розміщення та харчування:				
Готель Джентльмен (3 ночі) + харчування (сніданок)	2000	50	2600	55
Готельно-ресторанний комплекс Прованс парк (1 ніч) + харчування (вечеря, сніданок)	1100	30	1700	43

Туристичні послуги.	Туристичні пакети.			
	«Стандарт»		«Преміум»	
	Гривня	Євро	Гривня	Євро
2. Харчування: Сухий пайок раз у день	200	5	200	5
3. Транспортне обслуговування: Оренда мікроавтобуса	1500	42	1500	42
4. Екскурсійне обслуговування:				
Пішохідна екскурсія Тернополем.	200	5	200	5
Пішохідна екскурсія Почаєвом.	200	5	200	5
Пішохідна екскурсія Кременцем.	100	2	100	2
5. Вхідні квитки:				
Тернопільський замок	60	2	60	2
Свята Гора	-	-	-	-
Свято-Успенська Почаївська Лавра	300	8	300	8
Печера "Кристал"	140	4	140	4
6. Страхові послуги: Страхування(медичне страхування, від нещасного випадку, Страхування цивільної відповідальності)	300	8	600	8
Пряма собівартість тупу	6200	155	7600	190

Джерело: складено автором

Курс 1 євро до гривні – 40 грн (станом на 17.05.2022). Наступним кроком є розрахунок планової суми грошових потоків (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Планова сума грошових потоків (доходів і витрат)

Показники	Туристичні пакети	
	«Стандарт», грн	«Преміум», грн
Пряма собівартість туру, грн	6200	7600
Накладні витрати туроператора, грн	700	700

Показники	Туристичні пакети	
	«Стандарт», грн	«Преміум», грн
Повна собівартість туру, грн	6900	8300
Запланований рівень рентабельності, %	20	20
Плановий валовий прибуток, грн	1380	1660
Вартість туру, без ПДВ	7580	9960
Комісійна винагорода тура турагенту, %	12	12
Комісійна винагорода тура турагенту (дохід від реалізації 1 туру), грн.	910	1200
Повна вартість туру без ПДВ, грн	8490	11160
ПДВ, грн	270	360
Роздрібна ціна туру (брутто), грн	8760	11520
Податок на прибуток, %	18	18
Податок на прибуток, грн	254	334
Чистий прибуток від реалізації 1 туру, грн.	1200	1480
Чистий прибуток від реалізації 100 турів, грн.	120 000	148 000

Джерело: складено автором

В табл. 2.7. наведена продуктова програма туру «Зелені перлини Тернопільщини: Екологічний тур в джерела природи».

Таблиця 2.7

**Продуктова програма туру «Зелені перлини Тернопільщини:
Екологічний тур в джерела природи»**

Місяці												Всього, обслужених туристів
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
		5	8	12	18	17	21	13	6			100

Джерело: складено автором

Продуктова програма була складена таким чином на основі того, що

найсприятливішими місяцями для проведення всіх заходів по маршруту є квітень, травень, липень, серпень, вересень. Починаючи з середини жовтня і всі зимові місяці - на Тернопільщині більш хмарна і дощова погода, високий рівень появи туману, через що не всі елементи туру можна провести.

Для подальших розрахунків потрібно дізнатися скільки складатимуть умовно – постійні витрати на рік (табл.2.8).

Таблиця 2.8

Умовно-постійні витрати за рік

Постійні витрати	Розрахунок	Всього, грн
Витрати на обслуговування трансферу	2000×8міс.	16000
Накладні витрати	1000×8 міс.	8000
Витрати на рекламу	126 100	126 100
Всього		150 100

Джерело: складено автором

Наведемо розподіл умовно-постійних та прямих змінних витрат у табл.2.9.

Таблиця 2.9

Розподіл умовно – постійних та прямих змінних витрат

Показники	Сума, грн
Прямі змінні витрати на 1 особу	6200
Прямі змінні витрати у розрахунку на 100 запланованих турів	620 000
Умовно-постійні витрати всього за рік	150 100
Умовно-постійні витрати в розрахунку на 1 особу	1500

Джерело: складено автором

Тепер для визначення економічної ефективності можемо зробити розрахунок таких даних:

- Виробнича собівартість туру = $6200 + 1500 = 7700$ грн.
- Сума прибутку при рівні рентабельності 22% = 1400 грн.
- Плановий чистий дохід від продажу 1 туру = 8490 грн.
- Плановий чистий дохід від продажу 1 туру з нарахуванням ПДВ =

8760 грн

- Рентабельність туру – 18 %

Проведені розрахунки дають зрозуміти, що діяльність підприємства з розробки даного туру буде успішною, так як рентабельність туру складає вище 10%.

Для аналізу економічної ефективності проекту варто також поррахувати якими мають бути обсяги виробництва, за яких отримані доходи зможуть перекрити витрати – іншими словами точку беззбитковості (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Обсяги реалізації турів у точці беззбиткової діяльності

Показники	Туристичні пакети	
	"Стандарт", грн	"Преміум", грн
Прямі змінні витрати, грн	6200	7600
Умовно постійні витрати, грн	150 100	150 100
Роздрібна ціна 1 туру, грн	8760	11 520
Маржинальний прибуток з 1 туру, грн	1560	3930
Фізичний обсяг реалізації турів у ТБЗ підприємства, тур. пакетів	20	18
Вартісний обсяг реалізації турів у ТБЗ підприємства, грн	175 200	207 360

Джерело: складено автором

Таким чином, аналіз беззбитковості показав, що для забезпечення беззбиткової діяльності підприємства доцільно забезпечити фізичний обсяг реалізації 20 турів для пакету «Стандарт» та 18 турів для «Преміум», при цьому підприємство отримує дохід 175 200 грн (пакет «Стандарт») та 207 360 грн (пакет «Преміум»).

Висновки до розділу 2

Завдяки дослідженню ресурсного потенціалу екологічного туризму було запропоновано програму та маршрут туру, заходи з просування на ринку України та ЄС. В результаті розрахунків було складено калькуляцію туру для двох сегментів: «Стандарт» та «Преміум». Було складено продуктову

програму на рік, розраховано планову суму грошових потоків (серед яких визначено роздрібну ціну туру, чистий прибуток від реалізації), точку беззбитковості діяльності. Результати аналізу економічної ефективності, показали що проект буде успішним – рентабельність туру складає 18%.

ВИСНОВКИ

Висновки що до проведеної роботи:

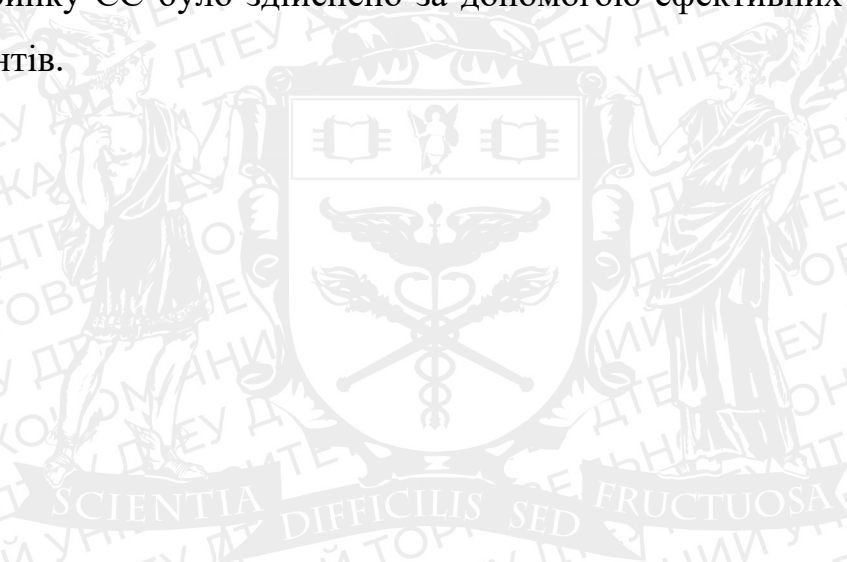
1. Перший розділ роботи присвячений теоретичному базису екологічного туризму, діагностиці ринку екологічного туризму та вивченню ресурсного потенціалу Тернопільської області для розвитку екологічного туризму. В результаті досліджень встановлено, що екологічний туризм має великий потенціал для розвитку, який засновується на природних та культурних ресурсах регіону. Ринок екологічного туризму є перспективним, особливо в контексті зростання інтересу до екологічної освіти та сталого розвитку. Тернопільська область має значний потенціал для розвитку екологічного туризму, що включає багату природну спадщину, національні парки, заповідники та культурні об'єкти.

2. Другий розділ роботи охоплює проєкт екологічного туру територією Тернопільської області та просування його на ринку ЄС. В процесі розроблення маршруту та програми туру були враховані особливості природних та культурних ресурсів області. Для просування екологічного туру на ринку ЄС були використані ефективні маркетингові інструменти, такі як цільова реклама в соціальних мережах, друкована та сувенірна рекламна продукція. Економічне обґрунтування туру показало його рентабельність та можливість залучення іноземних клієнтів.

Загальний висновок щодо всієї дипломної роботи:

Дипломна робота присвячує дослідженню розвитку екологічного туризму в Тернопільській області. В результаті проведених досліджень та аналізу було встановлено, що екологічний туризм має великий потенціал у цій області, який базується на природних та культурних ресурсах регіону. Ринок екологічного туризму є перспективним і відповідає сучасним тенденціям сталого розвитку та екологічної освіти. [32]. Досліджено ринок екологічного туризму, проведена діагностика та виявлено сегменти цього ринку. Це дало змогу визначити цільову аудиторію та розробити ефективні інструменти

впливу на потенційних туристів, зокрема шляхом використання цільової реклами в соціальних мережах, друкованої та сувенірної рекламної продукції. Окрема увага була приділена ресурсному потенціалу Тернопільської області. Виявлено природні особливості, такі як національні парки, заповідники та історичні пам'ятки, які можуть привернути увагу туристів. Враховуючи ці ресурси, було розроблено проєкт екологічного туру територією Тернопільської області. Маршрут туру та програма були створені з урахуванням природних та культурних цінностей області, що забезпечує цікавість та насиченість подорожі для туристів. Просування екологічного туру на ринку ЄС було здійснено за допомогою ефективних маркетингових інструментів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: Всесвітня туристична організація (UNWTO). Офіційний веб-сайт. Режим доступу: <https://www.unwto.org/>
- 2.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: What Is Ecotourism? Режим доступу: <https://ecotourism.org/what-is-ecotourism/>
- 3.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: Endicott, Marcus L. (1997), Ecotourism, Adventure Travel and Ecotravel. – Режим доступу: <http://www.green-travel.com>
- 4.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "The International Handbook on Ecotourism" - Roy Ballantyne, Jan Packer (eds.) (2006). Channel View Publications.
- 5.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: Міжнародний союз охорони природи - <https://www.iucn.org/>
- 6.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: Національна стратегія екотуризму Австралії - <http://www.environment.gov.au/topics/national-parks/australian-national-parks-and-reserves/australias-national-strategy-for-ecotourism>
- 7.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: Стаття "Еволюція екотуризму" (С. Росс і Г. Воллар)
- 8.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: Стаття "Туристичний маршрут" (Д.Феннел)
- 9.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Екологічний туризм: принципи та особливості" - стаття на сайті "ЕкоТур" (<https://ecotour.com.ua/ekologichnij-turizm-principi-ta-osoblivosti/>)
- 10.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Екологічний туризм: основні принципи та завдання" - стаття на сайті "Ukraine EcoTour" (<https://ukraine-ecotour.com/ekologichnij-turizm-osnovni-principi-ta-zavdannya/>)
- 11.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Екотуризм:

основні принципи та завдання" - стаття на сайті "GreenTour"
(<https://greentour.com.ua/ekoturizm-osnovni-principi-ta-zavdannya/>)

12.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Екологічний туризм: засади та особливості" - стаття на порталі "EcoWay"
(<https://ecoway.com.ua/ekologichnij-turizm-zasadi-ta-osoblivosti/>)

13.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Global Ecotourism Market Size, Share & Trends Analysis Report by Traveler Type (Adventurous Tourists, Personalized Tourists), by Service (Transportation, Accommodation), by Region, and Segment Forecasts, 2021-2028" - Джерело:
<https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/ecotourism-market>

14.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Ecotourism and Sustainable Development: Who Owns Paradise?" - Джерело:
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000140904>

15.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "COVID-19 Impact Analysis on Ecotourism Market - Global Industry Analysis, Size, Share, Growth, Trends, and Forecast 2020-2027" - Джерело:
<https://www.transparencymarketresearch.com/ecotourism-market.html>

16.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "The Impacts of Climate Change on Tourism" - Джерело:
<https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/02/ar4-wg2-chapter8-1.pdf>

17.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Booking.com Sustainable Travel Report 2019" - Джерело:
<https://www.booking.com/articles/sustainable-travel-report-2019.html>

18.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: Official Saudi Press Agency (Офіційне агентство Саудівської Аравії)
Посилання: <https://www.spa.gov.sa/>

19.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: European Travel Commission (Європейська туристична комісія)
Посилання: <https://www.etc-corporate.org/>

20.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Туристичний

потенціал Тернопільської області" - <https://tourism.te.ua/>

21.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Заповідники Тернопільської області" - <http://www.teren.in.ua/territory/ekologichna-sytuatsiya/6497-zapovidnyky-ternopilskoyi-oblasti.html>

22.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Природні парки Тернопільської області" - <http://www.ternopilregion.travel/ua/what-see/nature-parks>

23.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Культурні об'єкти Тернопільщини" - <http://www.tour.te.ua/>

24.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Розвиток інфраструктури для туризму в Тернопільській області" - <https://www.korrespondent.net/business/3807943-turystychna-ternopilaska-oblast>

25.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Значення екологічного туризму для збереження природних ресурсів" - <https://eco-tourism.com.ua/znachennya-ekologichnogo-turizmu/>

26.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "НПП "Подільські Товтри"" - офіційний веб-сайт національного природного парку "Подільські Товтри": <http://www.tovtry.org.ua/>

27.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Подорожуючих за кордон" - сторінка комплексного страхування "Подорожуючих за кордон" на сайті "PZU": <https://www.pzu.com.ua/insurance/podorozhuyuchikh-za-kordon>

28.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: Дані про клімат Тернопільської області - веб-сайт "Weather Atlas": <https://www.weather-atlas.com/uk/ukraine/ternopil-klimat>

29.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: Загальна інформація про Тернопільську область - веб-сайт Тернопільської обласної державної адміністрації: <http://www.oda.te.gov.ua/>

30.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: Інформація про туристичні місця Тернопільської області - веб-сайт "Туристичний Поділля": <http://www.tourpodillya.com/>

31.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: Дані про природні об'єкти Тернопільської області - веб-сайт Українського товариства охорони пам'яток природи: <http://uot.org.ua/>

32.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Екологічний туризм в Україні: потенціал та перспективи розвитку" - наукова стаття, яка досліджує розвиток екологічного туризму в Україні та його вплив на ринок.

Джерело:

https://www.researchgate.net/publication/343253452_WGANVO_Monocular_Visual_Odometry_based_on_Generative_Adversarial_Networks

33.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: "Екологічний брендинг: сутність та особливості" - наукова стаття, що досліджує роль екологічного брендингу в маркетингу та просуванні екологічних продуктів.

Джерело: https://www.researchgate.net/publication/333417144_XML

ДОДАТКИ

Додаток А

Програма екологічного туру «Зелені перлини Тернопільщини:

Екологічний тур в джерела природи»

День/Дата/Час		Програма туру
День 1. 15.05.2023		Зустріч туристів в Тернополі. Після прибуття в Тернопіль відбудеться екскурсія по місту, де учасники туру зможуть оглянути основні визначні місця, включаючи архітектурні пам'ятки, парки та історичні вулиці.
		Обід запланований в місцевому ресторані "Еко Кухня", де гості зможуть насолодитися стравами з місцевих екологічних продуктів.
		Після обіду планується відвідування Тернопільського замку, де учасники зможуть насолодитися красою історичного об'єкта та дізнатися більше про його історію.
День 2. 16.05.2023	7:30-10:00	Сніданок в готелі.
	10:20-15:00	Після сніданку в готелі, група вирушить до села Полупанівка для відвідування "Святої гори". Тут учасники туру зможуть насолодитися природною красою, прогулятися по мальовничим місцях та дізнатися більше про місцеві екосистеми.
	15:00-16:00	Насолодження стравами в місцевому кафе.
	16:20-17:00	Повернення до Тернополя.
	17:00-20:00	Вільний час в Тернополі. Це дозволить учасникам насолодитися місцевими визначними місцями, відвідати музеї, прогулятися по парках та насолодитися місцевою атмосферою. Вечеря буде організована в одному з рекомендованих ресторанів.
	20:00-21:00	Вечеря в місцевому ресторані.
		Ночівля в готелі Hotel Gentleman.
	День 3. 17.05.2023	7:30-10:00
10:20-11:30	Виїзд і прибуття до Почаєва.	
11:40-15:00	Екскурсія Свято-Успенською Почаївською Лаврою. Під час екскурсії учасники туру мають можливість побачити цей визначний релігійний комплекс, оглянути церкви, монастирські будівлі та побути в атмосфері спокою та молитви.	
15:00-16:00	Насолодження кухнею місцевого ресторану.	
16:20-19:00	Піша екскурсія Почаєвом.	
19:00-20:00	Вільний час в місті.	
20:00-21:00	Вечеря в місцевому ресторані.	
		Ночівля в Готельно-ресторанному комплексі «Прованс парк».
День 4. 18.05.2023	7:30-10:00	Сніданок в готелі.

	10:20-10:50	Переїзд до Кременця.
	11:00-15:00	Відвідання шахти "Кристал", де учасники туру матимуть можливість дізнатися більше про видобуток мінералів та місцеву гірничу промисловість.
	15:30-16:30	Насолодження місцевою кухнею.
	16:40-18:40	Піша екскурсія Кременцем.
	19:00-20:00	Повернення до Тернополя.
	20:20-21:20	Вечеря в Ресторані.
		Ночівля в готелі Hotel Gentleman.
День 5. 19.05.2023	08:30-09:30	Сніданок в готелі.
	10:00	Виселення та закінчення туру.

Джерело складено автором.

Готелі у програмі туру

Hotel Gentleman

уровень 1 в программе «Осознанные путешествия»

Hotel Gentleman

вулиця Дорошенка 4, село Петриків, Тернополь — **Отличное расположение** — [Показать на карте](#)

8,6 Потрясающе · 798 отзывов

Выбрать даты для просмотра цен

Дата заезда
пт, 19 мая 2023

Дата отъезда
сб, 20 мая 2023

Взрослых Детей Номера

Стандартный двухместный номер с 1 кроватью или 2 отдельными кроватями

Hotel Gentleman

Двухместный номер с 2 отдельными кроватями, кондиционером и спутниковым телевидением.

2 взрослых

Кровати: 2 односпальные кровати или 1 двуспальная кровать

20 кв. м Кондиционер

Дом с 1 спальней

Готельно-ресторанный комплекс Прованс парк

This holiday home has a tea/coffee maker, microwave and satellite TV.

Максимум 4 гостя, из них максимум 3 взрослых.
Спальня: 1 очень большая двуспальная кровать
Гостиная: 1 диван-кровать

Дом для отпуска целиком 80 кв. м

Дома для отпуска

Готельно-ресторанный комплекс Прованс парк

вул. Лосятинська 23, Почаев —

Отличное расположение — [Показать на карте](#)

8,7 Потрясающе · 15 отзывов

Дома

Вид на озеро

Сад

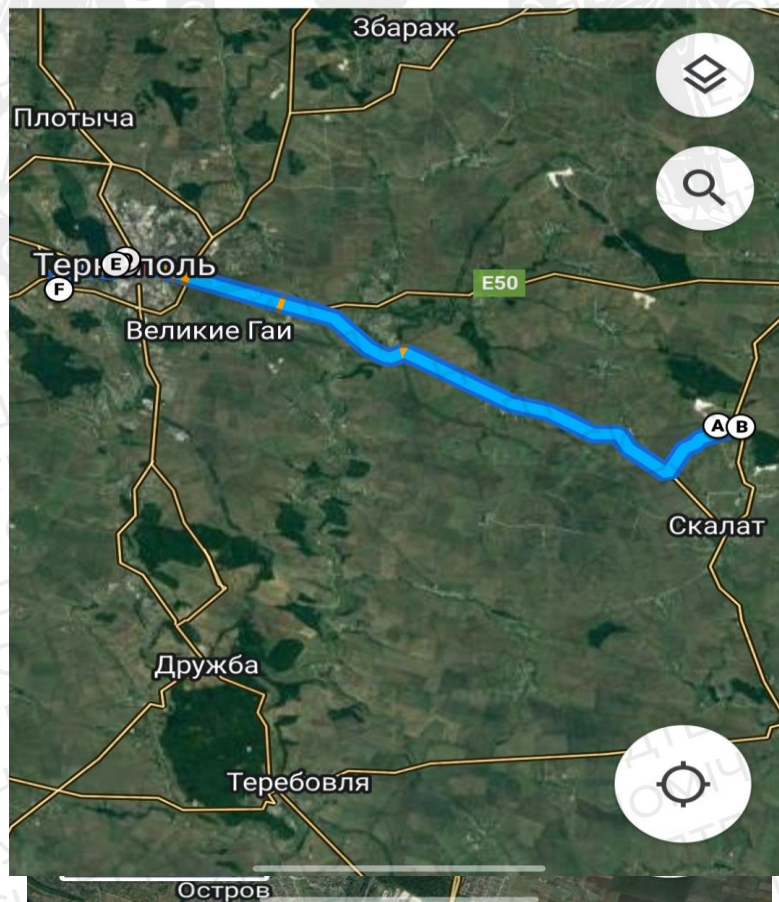
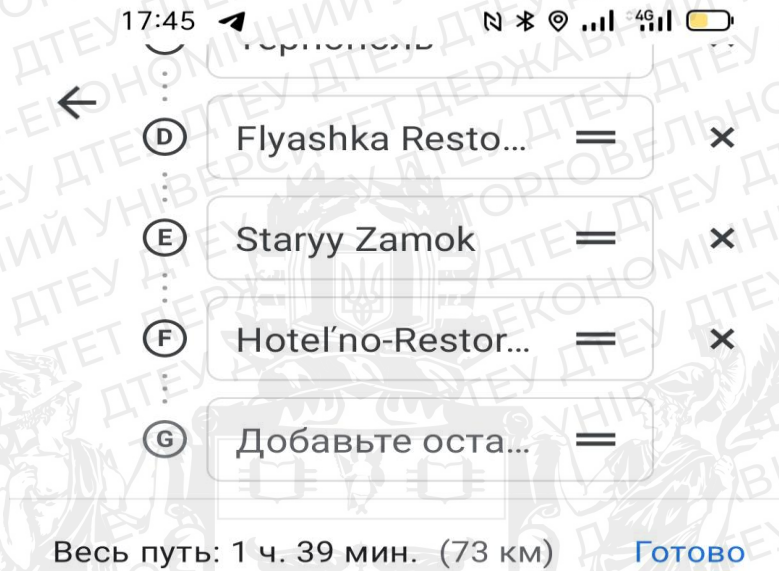
Можно с питомцами

Готельно-ресторанный комплекс «Прованс парк»

Кілометраж туру

Загальний кілометраж туру по маршруту склав 225 кілометрів.

День 1.

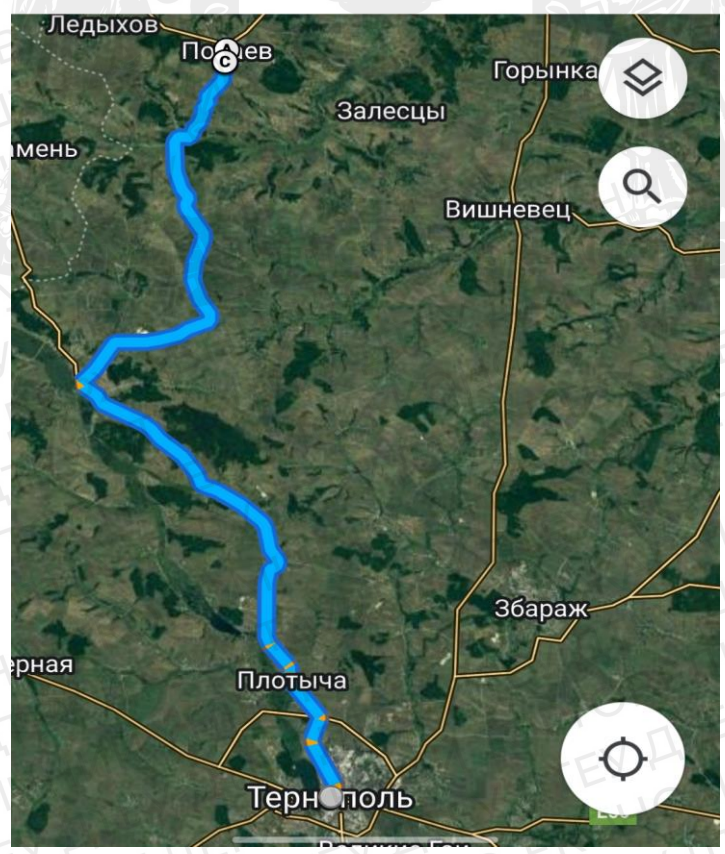
День 2.

17:47

- ←
- ⋮
- Ⓐ Почаев = ✕
- ⋮
- Ⓑ Provans Park, R... = ✕
- ⋮
- Ⓒ Provans Park, R... = ✕
- ⋮
- Ⓓ Добавьте оста... =

Весь путь: 1 ч. 10 мин. (67 км) Готово

День 3.

17:49

4G

- ← ○ Почаев = ×
- ⋮ ○ (A) Кременец = ×
- ⋮ ○ (B) Тернополь = ×
- ⋮ ○ (C) Добавьте оста... =

День 4.

Весь путь: 1 ч. 24 мин. (94 км)

Готово

